

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein, Bernat. In Ham-
burg: Marschall & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicării mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe
trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 161.

Brașov, Sâmbătă 24 Iulie (5 August).

1899.

„Evenimentul“ dela Arad.

Veștile dela Arad despre „evenimentul“, ce s'a petrecut acolo la banchetul, ce l'a dat episcopul Goldiș cu ocaziunea instalării sale, au produs senzații între Maghiarii și, firesc, o plăcută senzație, căci era vorba de o „frățietate romano-maghiară“, ce s'a inaugurat acolo. Și cine este mai sensibil și mai primitiv pentru ori-ce frățietate, care nu-l costă nimic și din care poate numai profita, decât șovinistul maghiar, tipul de ați al păturei, ce domnesce în țară?

Totă presa maghiară se ocupă de acest „eveniment“, considerându-l ca un noroc neașteptat, ce le veni de-odată celor dela putere și par'că nu le vine a crede, că s'ar pute așa ușor rezolva o cestiune atât de vechiă și gravă, cum e cestiunea română, prin câte-va vorbirii frumoase ținute la paharele de șampanie.

Totuși însă nu vor să se despartă luminătorii opiniunii publice maghiare de gândul, că în cele din urmă „fraternizarea“ începută la Arad nu se va preface peste noapte în praf și cenușă, ci va avea o urmare serioasă, inaugurând „acțiunea politică“, care se ducă la o înțelegere și împăciuire deplină între Români și Maghiari. Și acesta speranță ș'o întemeiază ei pe episcopul Goldiș, dela care așteaptă, că va fi Moise, care cu toiagul său va despica marea, ce desparte pe Maghiari de Români, și va trece pe aceștia din urmă pe țărmul făgăduințelor statului național maghiar.

Și în adevăr „evenimentul“ se învârtă numai și numai împrejurul persoanei episcopului Goldiș. Maghiarii, cari l'au încunjurat la masa festivă, cari au beut în sănătatea lui și cari și-au ridicat vocea pentru fraternizare, au fost aproape toți bunii prietini și colegii episcopului de pe când acesta ședea încă, ca deputat, pe băncile partidei guvernamentale conduse de Tisza și Banffy. Au luat parte în număr mare, acești prietini din vremurile în care s'au plâsmuit legile politice bisericesci, la serbarea colegului lor de odinioară; au alergat la Arad, ca să-l felicite și să-i aducă aminte de misiunea, ce a luat-o asupra-și atunci, când s'a solidarizat cu ei.

Ba într'atâta l'au îmbrățișat prietini maghiari, încât chiar din momentul când a pornit din Oradea la noua sa reședință, l'au și încunjurat și nu s'au mai mișcat de lângă el. Pe cât am aflat adecă, episcopul a fost însoțit dela Oradea pe tot drumul până la Arad de fișpanul Bihorului și de vre-o trei deputați bihoreni.

La Arad s'au întâlnit cu ceta deputaților, cari au mers acolo sub conducerea contelui Stefan Tisza, fiul patronului episcopului Goldiș, căruia acesta, ca deputat, i-a făcut cele mai mari elogii și închinăciuni.

Era natural, ca dintre toți in-
timii episcopului, Stefan Tisza să se

simtă mai acasă la masa dată de acesta și să se simtă mai îndreptățit de a pune în evidență misiunea, ce o atribue patrioții maghiari amicului lor, care a ajuns a purta cărja peste credincioșii români ai vastei diecese aradane. Acesta a și făcut-o Stefan Tisza cu multă avânt și însuflețire pentru sărbătoritul zilei.

Ca să dea un mai mare aplomb toastului său, l'a introdus prin varierea scurtă a frazei mult bătucite, despre necesitatea și marele folos ce-l poate avea întrățirea rasei române cu Maghiarii. El a introdus această excursiune, neobișnuită la Tiszaiștii, de a-se arăta amiciei Românilor, prin accentuarea sentimentelor de iubire frățescă și de amicitie, ce-l lăgă de episcopul Goldiș.

Va mai fi avut însă tinerul Tisza și alt scop lansând ideia frățietății cu Români. El a voit de sigur să se pună printr'asta în evidență, să-și creeze nou terēm de acțiune față cu viitorile alegeri dietale și să emuleze puțin cu ministrul președinte Szell în manifestarea „bunăvoinei“ pentru înțelegerea cu naționalitățile.

Ōmenii spun, că la viitorile alegeri se așteaptă o luptă înfocată între sistemul vechiu Tisza și așa dîsa „eră nouă“ a lui Szell, deci a voit să ia pozițiune de pe acum și în cestiunea naționalităților atât de mult neglijată și urgisită de tatăl său și de discipulul acestuia, neimpăcatul Banffy.

Tote acestea la olaltă, adaugînd însuflețirea, ce domnea în șirurile partizanilor noului episcop, au creat „evenimentul“. Dér n'am dîs destul. Au mai întervenit și slăbiciuni ale celor ce se vedură îmbrățișați de-odată de adversarii noștri și tradiționala lipsă de orientare. Astfel curata comediă a ajuns să fiă luată în serios în colonele foilor maghiare.

Despre impresiunea, ce a făcut-o în deosebi asupra noastră „evenimentul“ dela Arad — mai trebuie ore să vorbim?

Vederile unui pasivist bănațean

relativ la discușiunea asupra pasivității.

Din Bănat, în Iulie 1899.

Pusă de nou pe tapet pasivitatea noastră, éráși servi ocaziunea binevenită organelor și ōmenilor dedicați actualului sistem politic de guvernare, spre a-și repeta lapaliile lor cele vechi față de noi, pasiviștii.

Nu ni-au spus nimic nou. Pare că toți scriitorii în cauză au învățat d'a rostul articolei și dicțiile lor din trecut, și tracteză cestiunea după un anumit șablon, ca Neamțul proverbial „trararaiul“. Evident, că acești ōmeni, cari permanent se laudă, că progreséză în tôte, de fapt sunt foarte staționari în sciințele, seu arta politice, și să dică: nu stau pe loc, ci dau mereu în dărăt.

Totă tautilogia și eșofarea lor ne lasă reci. Fudulia și îngâmfarearea lor nu mai au nici o trecere în sinul adevăraților noștri

pasiviști. Numai orbia și rătăcirea lor ne mai delecteză.

Când numitele organe ne strigă, că: „să nu ne trecă nici prin minte ideia, că guvernul actual va revoca cunoscutele ordinațiuni ministeriale“ antiliberale și ilegale, cari au disolvat organismul nostru de partid și cari opresc activitatea lui, atunci un pasivist convins, consciu de puterea armei politice „pasivitatea“, nu are pentru dēnșii alt răspuns, decât un sarcastic: „csak rajta“. Căci numai astfel vė subsăpaț înși-vė sistemul vostru politic, numai prin astfel de politică și ținută puteți voi înși-vė îngropa pentru totdeuna sistemul vostru „liberal“. Finea acestui sistem nici nu depinde într'atâta dela noi, cât mai mult dela voi, dela cursul firesc al timpului, care nu poate fi alterat prin mintea omului, ori cât de blăstemată și rafinată ar fi ea.

Noi pasiviștii cei cu prevedere, cu concepte clare în ale politice și ale adevăratului patriotism, o șcim asta, și suntem pe deplin convinși despre apropierea acestui sfirșit. Deci noi avem ce aștepta, și putem încă aștepta. Decă organele și ōmenii acestui sistem politic de guvernare încă șciu ce-i așteptă și încă pot aștepta, — poftescă.

Nu ne trebuie 20—30—40 de deputați „naționalistici“ în dieta țării. Ba nu primim nici 50, nici 200, chiar nici 400 de deputați, decă e să-i luăm ori primim din grație.

Noi avem programul nostru politic, în el se cuprinde idealul nostru politic; ne iubim sincer patria, iubim cu adevărată dragoste tôte poporele conlocuitoare din țară; iubim și voim adevărată libertate politică-națională, voim egala îndreptățire politică-națională pentru tôte poporele și naționalitățile conlocuitoare, căci ele tôte susțin țera, tôte împreună — nu numai unul — sunt de facto „elementele, cari constituiesc statul“; și dorim acestea numai spre binele și fericirea patriei; dorim astea, pentru-ca toți fiil patriei să se îndulcească de ea, să o iubescă din inimă și, în cas de lipsă ori pericol, să jertfescă pentru existența ei și pentru integritatea ei tot ce au mai bun și mai scump: viața, averea și sângele, și să le jertfescă din convingere, din iubire și cu însuflețire adevărată și curată, nu de frica disciplinei, sabiei seu a revolverului, ce i-ar amenința dela spate. Voim pe scurt dîs: *recunoscerea individualității noastre naționale!*

Realizarea acestui ideal politic al nostru nu o cerșim dela nimeni, cu atât mai puțin dela cei ce nu au în inimă astfel de principii politice, nici voim să o câștigăm prin grație, ci ne facem datorința de patrioți luminați, de ōmeni liberi: luptăm din rășputeri, până la ultimul om din tabăra noastră, jertfim stare, avere, rang și fericire vremelnică, luptăm în contra actualului sistem politic de guvernare până atunci, până când el va fi silit: ori să se plece, ori să plece dela guvernarea și stăpânirea țării.

Ér decă s'ar întâmpla — ceea ce noi nu credem — ca actualul sistem să se plece, atunci noi înși-ne, prin vrednicia noastră și în conformitate cu sentimentele noastre de egală îndreptățire, vom decide: câți deputați să avem, ori să trimitem în dieta țării? Și de vom trimite unul, 10 ori 20, aceștia vor fi ai noștri, vom șci și crede, că ei sunt reprezentanții noștri — nu păpușele grațiosității mișeșeci.

Și, ce mai voesc ore ōmenii și organele actualului sistem să ajungă prin presupusa lor batjocură: „că poporul român merge la urnă și alege... ignorând pasivitatea și pe pasiviști“... că noi „cu pasivitatea noastră am rămas de ris“?

Admit în cât-va afirmațiunea primă. Dér caută să li-o spun respectivilor, că acest rău nu ne strică de fel nouă, pasiviștilor, ci numai și numai actualului sistem „liberal“.

Noi, pasiviștii, las' că nu am dîs nici-odată, nici am cređut când-va, cum-că fiă-care suflare românescă aderéză la programul nostru și că cu mintea sa pricepe politica noastră, — n'avem decât să ne bucurăm, când acele elemente nedisciplinabile seu necurate la inimă ies din sinul nostru și astfel partidul se purifică și cristalizéză; până când onor. partid „liberal“ nu s'a laudat nici-odată, nici se laudă de present, fiind-că nici se poate lauda cu aceea: *că desertorii seu nedisciplinații noștri au trecut din însuflețire și din convingere curată, fiă cătră programul „liberal“, fiă cătră actualul sistem politic guvernamental. Ér decă nu au făcut-o din convingere și însuflețire pentru politica seu idealurile programului „liberal“, atunci au făcut-o din 100 și o mie de alte cauze, dintre cari însă nici una singură n'ajunge nimic.*

Și așa ceva, ore cui îi șervesce spre ruină? Cui, decă nu sistemului actual politic? Acesta are să se întrebă: ce poate zidi pe lut nășipos? Nu cumva mâne poi-mâne un guvern de alt sistem va pute conta și el pe ast-fel de „partisan“? Nu cumva este admisă posibilitatea, ca un alt comite suprem, seu alt ministru să ștergă și el din liste — cu ajutorul aceluorai comisiuni — pe toți „liberalii“, precum șterg ați pe „pasiviști“? — — —

„Ce am câștigat seu câștigăm noi prin pasivitate“?... „ne am făcut și ne facem de ris“...

Nu am „câștigat“, e drept, nimic, absolut nimic pentru pungă, burtă și ambiția individuală. Inșă din punct de vedere politic și patriotic, credem, că am câștigat mult mai mult, ca aderenții actualului sistem politic. Nu suntem părtași la corupțiunea enormă politică-electorală și administrativă; nu suntem părtași la aducerea legilor și ordinațiunilor adēnc vătămătoare și mult păgubitoare în urmările și consecințele lor pentru interesele morale și mai avântate ale statului; nu suntem, în fine, părtași la subsăparea viitorului și existenței politice a elementului genuin maghiar însuși.

In tôte aceste și în multe alte privințe, consciința noastră este liniștită, ceea ce este foarte de mare importanță pentru un partid cinstit politic cu adevărat patriotice; avem deplina și neclătită noastră convingere politică, că nu ōmenii și organele actualului sistem, ci al nostru partid, adecă pasiviștii, suntem *adevărații cetățeni ai statului*, adevărați frați, amici binevoitori ai elementului genuin maghiar și ai patriei comune.

Étă, acesta este câștigul nostru din pasivitate!

De aceea organele și ōmenii actualului sistem politic de guvernare n'ar mai avea de ce să se eșofeze cu desbaterile lor asupra pasivității noastre. Noi îi cunoscem până în creeri și rărunchi, îi cunoscem și lumea tótă, nu numai Europa. Șcim bine, că noi nu putem ajunge cu ei la nici o

înțelegere, și de aceea am și abțin pe vecie de ori ce speranță la o eventuală pactare, s'eu bună înțelegere cu omeni sistemului politic „liberal“.

Un Român pasivist.

„Frățietatea“ din Arad.

(Aprețările ȋarelor maghiare.)

Aproape toate foile unguresci se ocupă în primii articuli ou așa numita „frățietate maghiaro română“ din Arad. Sunt interesante aprețările și deducțiunile, ce le fac, și de aceea vom estrage aici pasage din articoli lor:

„Budapesti Hirnap“ (gubernamental apponyist) publică sub titlul „Imprietinirea maghiaro română“ un lung articol, în care arată, ce s'a vorbit la banchetul de „înfrățire“. Vorbind despre toastul contelui Stefan Tisza ȋice: „Nimic nu este în el non, nimic surprinzător, căci n'a fost niciodată politician maghiar de seamă, care față cu naționalitățile din patriă și în primul rând față de Români să fi propovăduit, ori să fi pretins alt-ceva. Politica națională maghiară a considerat, firesce, ca problemă a sa înțărirea rasei maghiare, căci columna adevărată a acestui stat, cum dovedește și dezvoltarea istoriei noastre milenare: *numai maghiarimea p'ote fi*. Inse această întărire a maghiarimei n'a pretins niciodată stărpirea celorlalte naționalități, ori slăbirea lor“...

Se întreabă der, că de ce episcopul Popea și N. Mangra au exclamat „cu sinceritate“, că de ar fi știut ei mai curând, că politicienii maghiari gândesc astfel, ca oratorul deputației din Bihor, „altfel și ar fi aranjat afacerile“. Folia gubernamentală nu pregetă a declara, că vina nu este a-se căuta în politica maghiară, nici nu este a-se căuta la acei patrioți români, cari prin faptele lor au dat expresiune convingerii, că „Maghiarii și Români sunt avizați unii la alții, și că fără înțelegere împrumută și fără iubire nu se pot feriici nici unii și nu-și pot împlini misiunea lor istorică“. Drept aceea gazeta apponyistă aruncă totă vina asupra conducătorilor politici români, asupra literaturii române politice, asupra ȋiaristice etc. „Mangra — continuă „B. H.“ — recunoște, ce-i drept, marea greșală a politicei naționale române, der totuși nu vré să-și credă ochilor, ci pretinde fapte nouă, ca și când acesta ar fi de lipsă din partea politice maghiare“. La această „pretensie“ răspunde: „Politica de naționalitate urmată până acum de statul maghiar a fost șoptită bărbăților noștri de stat de sentimentul propriei conservări a națiunei maghiare. A ne abate dela ea, ori a justifica scopurile nobile prin inaugurarea unei direcțiuni nouă, ori prin fapte deosebite, nu e nici necesar, nici posibil. Greșită a fost politica naționalităților. Desarmarea este der o problemă a politicienilor naționalităților, ér problema maghiarimei este a primi cu bucurie mână frățescă de împăcare“.

„Pesti Naplo“ (gubernamental) în primul său articulu, intitulat „Naționalitate“, scrie între altele: „N'avem noi Maghiarii nici o causă de a nu ne simți pe deplin acasă în patriă această dela Carpații nordici până la Porțile de fier, dela Laita până la granița Carpaților Ardealului. Subscriem toastul lui Stefan Tisza dela Arad prin care a vestit, că după cel mai sănătos concept istoric și logic, Maghiarul și Românul sunt avizați unul la altul în această parte a Europei. Der nu cum-va să pretindă cine-va mai mult decât, că vrem să trăim în armonie frățescă cu Români din patriă, sub scutul libertății comune și al statului maghiar unitar, precum vrem să trăim în bună vecinătate și cu Români din România, der numai așa, decât ei vor rupe-o cu legendele daco-române. Cu federalismul însă nu vrem să pactăm, căci el pe pământul maghiar este o absurditate.“

„Să nu ne legăm în iluziunea, că vom desarma cu discursuri bombastice și cu lingușiri, fiă măcar pe unul din contrarii adevărați ai statului maghiar. De giaba vorbim despre frățietate și solidaritate acelaia, căruia trebuie să-i dovedești, că

legătura dintre toate rasele acestui stat nu p'ote fi alta, decât *înțelegerea limbii maghiare*, care nu este numai o datorie patriotică, der și o necesitate... Cine mai p'ote ȋice aȋi, că în statul maghiar limba oficială și de comunicare în privința socială, cât și în respect *cultural* între toți cetățenii, p'ote fi alta, decât *limba maghiară*?... De încercări de mică achizițiuni pentru statul maghiar nu e nici o lipsă; trebuie însă, ca în fine cu voință serioasă să *înțurăm piedecile, cari stau în calea răspândirii firesci și a desfășurării impunătoare a puterii rasei maghiare*. Egeonomia maghiară în țera această e atât de firescă, încât mai curând ori mai târziu toți se vor închina ei de bună voia“...

„Magyarország“ (oposițional ugro-nisto-kossuthist) se exprimă așa: „Insemnătatea evenimentului (din Arad) constă în aceea, că Români, cari au s'erbătorit acolo, au recunoscut misiunea națiunei maghiare. Chiar și un „ultraist“ a declarat, că cuvintele auzite din gura contelui Stefan Tisza le va da direcția în lucrările lor ulterioare. Ce a putut și ce trebuie să însemneze această recunoșcere? Cel ce primesce scutul brațului apărător nu mai p'ote nimeni la sdobirea acelu braț. Rassa maghiară numai așa p'ote să-și împlinescă misiunea ei de apărare, decât se organizează în cadrele statului național. Statul național înseamnă însă aceea, că activitatea de stat și viața națională să fiă străbătute de direcția și voință unitară, adică maghiară. Așa der nici un fel de Elveția, nici un fel de îmbrăcătire, nici un fel de federalism, ba nici chiar particularism. Intre maginile patriei, pe Român, Slovac, S'erb numai brațul maghiar p'ote să-l apere; ori-oine altul ar fi stăpân pe acest pământ, ei sunt pierduți. Étă de ce țera această trebuie să fiă și să rămână stat național maghiar, étă de ce brațul, care p'ortă hățurile, maghiar trebuie să fiă. Intre *muschii* și *arterele* acestui braț p'ote ocupa apoi loc vrednic și Românul, S'erbul și Slovacul. Dacă cuvintele Românilor, cari au s'erbat la Arad, înseamnă recunoșterea acestora, atunci în aparițiunea această se manifestă logica întârziată a istoriei“...

„Egyetértés“ (organul fracțiunei Eötvös) scrie astfel: „La masa albă întinsă, și se p'ote că fiind și vin în pahare, s'au înțeles ușor episcopul Goldiș, contele Tisza și întregă adunarea de față a celor dela banchet. La masa albă, mai ales când mai e și vin bun, îmbrățișarea frățescă între naționalități merge ușor. Esperiența însă ne învață, că pe toastele din Arad se nu dăm o c'epă degerată, ci mai întâii să așteptăm faptele. Până acum nu p'ote fi vorba decât, că d-l episcop Goldiș se numește pe sine bun patriot, ér Stefan Tisza ar dori, ca toți Români din Ungaria să fiă asemenea. Din norocire în mâinile d-lui Stefan Tisza nu se află nici o putere, însă sub conducerea d-lui Goldiș este poporul unei diecese întregi. La el vorbele pot fi urmate și de fapte. Națiunea maghiară va aștepta, curioasă faptele“. Spune, că primul pas de apropiere este sinceritatea. Și Maghiarii și Români ar trebui să-și fiă sinceri (!), ér nu să-și arunce reciproc învinuiri și fiă-care să-și ascundă greșelile. Ungurii să-și bată mai mult capul cu nevoile poporului românesc, să nu-i respingă plângerile și să nu-l tot amărăscă. Români la rândul lor să nu asculte de „agitatorii“ plătiți de Liga din România, ér de dinecolo de Carpați să înceteze așțirea Românilor. Atunci apoi Români și Unguri se vor înțelegere și vor înțelegere, că sunt avizați unii la alții, cum a ȋis contele St. Tisza.“

„Alkotmány“ (organul partidei populare) încă publică în frunte un interesant articol despre „frățietatea“ din Arad. Citéză cuvintele contelui Stefan Tisza, care a ȋis în toastul său, că decât cei de față sunt pătrunși de iubirea de patriă, *tot una*: ori vorbește românește, ori ungurește — și ȋice: „Să întrebe contele Stefan Tisza pe tatăl său, că în lungul timp cât a fost ministru președinte, de ce n'a introdus legea de naționalitate, după al cărei principiu fundamental concetățenii de limbă nemaghiară nu pot fi învinuiri de nepatriotism, decât

acolo, undă sunt în majoritate, vorbește și-și duc procesele verbale în limba lor? Numai acum a venit Stef. Tisza la convingerea, că există și „concetățeni“ români în țera această și „câ p'ote fi cine-va Român pe lângă aceea, că e credincios cetățen al patriei“. Până acum partida, la care aparține și contele Tisza, a înferat de *trădători de patriă pe toți cetățenii de limbă străină, cari au cutezat să-și iubescă și apere limba maternă“...*

„Der — continuă „Alkotmány“ — acum, când sistemul lui Coloman Szell amenință serios pe Coloman Tisza, fiell acestuia, contele Stefan, caută în alt loc pe heloți, și i-a găsit între Români. Frații noștri români să nu se supere, decât le spunem, că nu ne încredem în ei. Nu ne încredem în *Daco-români*, cari în viața de toate ȋilele mărturisesc sincer, că nu iubesc pe Maghiari; și nu ne încredem nici în așa numiții Români „moderați“, cari numai pe sub ascuns amintesc ca străbun al lor pe împăratul Traian. Nu ne încredem în ei, pentru-că înainte cu decenii au proclamat pasivitatea, și totuși liferéză deputați în tabăra lui Tisza. P'ote tocmai această e, că contele Stef. Tisza face acum curte Românilor radicali și moderați. P'ote tocmai pentru această d-l contele înalță, ca marș patrioți“... Articulu f'oiiei clericale vré apoi cu ori-ce preț să dovedească ură, de care sunt cuprinși Români față de Maghiari; la fine face complimente partidei populare, care „nu cunoșce tocmeală, nu pactéză, nici cu Români, nici cu Slovaci“, pe când „Tiszaiștii“ pactéză cu toți, căci la ei scopul s'înțese mijlocele“.

În chipul acesta aprețiază amintitele foi maghiare „frățietatea“ dela Arad. Cetitorul își p'ote face concluziunile.

Din Bucovina.

Scim, că „Societatea pentru cultura și literatura română“ din Bucovina a hotărât în ultima ei adunare generală a ridica oât mai curând o „Casă națională“. Comitetul acestei societăți publică un apel, în care se arată scopul măreț, ce se urmăresce prin realizarea acestei idei: centralizarea întregii vieți românești sociale din Bucovina, de unde se urmeze cea frăscă asimilare în vederi, simțiri și nișuințe, care se observă și la alte popore și care forméză o organizașă puternică și unitară. Apelul încheiă astfel:

„Fraților Români! Tuturor Vă este cunoscută situașia grea, prin care are să străbată mult încercatul nostru popor. Grăbiți cu toții, mic și mare, și sacrificăți obolul vostru pe altarul națiunii. Progresul cere sacrificii și scopul r'ivnit de noi merită să fiă din răspuseți sp'iritig. Alte popore au recunoscut la timp absoluta necesitate de-a asemenea centre național-culturale și le-au și ridicat deja.“

„Fraților Români! Nici noi să nu rămânem în urmă! Totă suflarea românească să se facă cel mai aprig agitator pentru realizarea acestei întreprinderi, și isbânda trebuie să fiă a noastră! Oferte marinimose se adreséză la casarul „Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina“ d-l prof. Florea Cârștiuc, Cernăuți Strada Cherescu Nr. 8.“

Numărul dela 21 Iulie v. (2 August n.) al „Patriei“ a fost éráși confiscat. Acesta este a 22 a confiscare. Censura a eliminat câte-va pasage dintr'un articulu, în care se vorbește despre atitudinea pătimașă a guvernorului br. Bourguignon față de Români.

Echou la serbările lui Petőfi.

„Typographia“, organul politic al tipografor din Ungaria, publică din incidental aniversării de 50 de ani a morții lui Petőfi un caracteristic articulu, din care estragem, fără nici un comentaru, următoarele:

„Pe acest poet îl serbătorește aȋi întregă societate maghiară; îl serbătorește parlamentul, autoritășile, burghezimea, înv'etașii și scriitorii farisei. Pe când, d'eu, numai noi, poporul, am avé dreptul să-l serbătorim, căci Petőfi a fost exclusiv al nostru și nu al lor. Întréga lui activitate, operele lui, toate, toate desmint societatea

maghiară de aȋi, și decât ar mai trăi el aȋi, s'eu decât ar scrie alt scriitor ceea-ce a scris el, nu serbătorire, ci persecușia ar fi s'ort-a lui. Exemple avem destule. Astăȋi cei asemenea lui, nu în capacitate, der în modul de cașetare, sunt prigoniți până la estrem, s'eu — decât sunt mai slabi de ânger — li-se înfundă gura cu bani și funcțiuni, și așa se aleg din ei supuși leali.“

„Ce ni-a rămas nouă din revolușione? Asuprire și o frumoșă reminiscență despre Petőfi; ba să fim drepti, ni-a mai rămas ceva; ni-a mai rămas să vedem, cum contimporanii lui Petőfi, Iacobinul de odinioară Pulszky, rapublicanul general Perczel Moricz și scriitorul Jokai, au devenit astăȋi stelpii societășii!“

„Ferice de tine Petőfi! Ai murit lup-tându-te, ai murit pentru ideile tale și așa n'ai mai ajuns să veȋi cu ochii tăi năpărirea contimporanilor și tovarășilor tăi de principii. Acești farisei și microscopici urmași ai tăi au căutat să-și achite falsa lor venerașione față de tine prin două statue miserabile; una e în Budapeșta, cealaltă pe câmpia de lângă Sighișora. Der nici cea dintăiu nu ț-au ridicat'o ei, ci un adorator al tău, Remenyi Ede, vestitul sculptor, a acaparat'o de unde-va din Europa.“

„Acum îți serbeză memoria cu mari chioțe; der spiritul tău n'astăptă așa ceva, căci șcie, cine sunt acești adoratori“...

Revistă externă.

Conferenșă interparlamentară.

Se telegraféză din Cristiania cu data de 1 Aug. următoarele: Conferenșă interparlamentară pentru pace a fost deschisă aȋi, de cătră președintele consiliului de miniștri al Norvegiei, Steen, care a pronunșat un admirabil discurs. Apoi au urmat discursurile președintilor de grupuri. Discursul d-lui V. A. Urechia, președintele grupului român, a fost forțe mult aplaudat. D-l Urechia a făcut alusiune în discursul său la cestiunea națională.

Diarul „Universul“ primesce din Cristiania următoarea telegramă cu data de 2 August: „Astăȋi a avut loc reuniunea delegașilor conferenșei interparlamentare. Contele Apponyi (ungur) propune o adresă de felicitare cătră guvernele, cari au fost reprezentate la conferenșă desarmării din Haga. *Marenarto*, delegatul Spaniei; *Labiche*, delegatul Franciei și *Porumbaru*, delegatul României combat redacțiunea făcută de Apponyi. Labiche propune alegerea unei comisiuni, care să facă o nouă redacțiune a adresei. Acestă propunere e admisă și Porumbaru e primit să facă parte din această comisiune.“

Ministrul frances de esterne în

Petersburg. Delcassé, ministrul frances al afacerilor esterne, a plecat în ȋilele din urmă la Petersburg. Acestei călătorii i-se atribuie o mere importantă politică. Se ȋice, că scopul călătoriei ministrului frances e, să clarifice și să dumerescă, în ceea ce priveșce apropierea franco-germană, pe Ruși, cari n'au prea privit cu ochi buni această apropiere din cauza unor incidente neplăcute ivite în timpul din urmă între Rusia și Germania. Delcassé mai are să linișțescă guvernul rusesc și în ceea ce priveșce reglementarea generalului Negrier, căci Rusia se plânșese, că singura institușione stabilă a republicei, armata, a ajuns să fiă răpită de fluctuașionile politice.

Congresul Albanesilor.

La redacțiunile ȋiarelor din Bucuresci s'a prezentat alaltăeri o delegașione a Albanesilor din Bucuresci și li-a înmănat un apel cătră Albanesi, prin care îl r'ogă să ia parte la acest congres, care se va deschide în Bucuresci în ȋiua de 15 (27) Septemv're. În congres se vor desbata cestiunile următoare: Independenșă Albaniei sub suzeranitatea Sultanului; Școșlele naționale albanese; Milișia națională, compusă din musulmani, catolici și ortodocși; Albania va forma un singur vilaiet sub un guvernator general, ales de marile puteri și sancșionat de Sultan; Amnestia pentru toți

refugiații; Adunarea națională; Budgetul va fi destinat nevoilor Albaniei și numai Albaniei; Limbile oficiale: albanesă și turcă; Un memorandum redactat în sensul cestiunilor de mai sus va fi trimis tuturor cabinetelor din Europa.

Apelul este semnat de trei membri ai comitetului executiv, în numele întregului comitet.

SCRILE DILEI.

— 23 Iulie v.

Încă un „patriot“ cinstit. Înainte cu un an de zile se descoperise o defraudare senzațională, comisă de controlorul de contabilitate în ministerul de finanțe, *Bozoky Karoly*. Acesta încasase anul d'a rândul chitanțe falsificate pe numele unor pensioniști morți. Acum s'a prins alt cinstit cu mâța în sac. Intocmai ca *Bozoky* a operat și *George Gubics*, consilier în secțiunea de contabilitate. El a mărturisit singur, că a păpat 70,000 fl., d'ar se vorbește, că defraudarea se urcă la 100,000 fl.

D-l Dumitru Popovici, renumitul nostru baritonist, debutază de o săptămână încôce pe scena operei din Bayreuth. Cunoscutul cântăreț român și excelentul interpret al operelor Wagneriane formeză obiectul celor mai mari ovațiuni din partea distinsului public, care petrece vara în Bayreuth.

Predici. Poimâne (Duminecă în 25 Iulie v.) va predica în Biserica Sf. Nicolae din Scheiu părintele Dr. *Vasilie Saftu*.

Școala unghurească de stat pentru sculptură în piatră și lemn, ce se află în Brașov, a fost cercetată în anul școlar expirat de 50 elevi, dintre cari însă în cursul anului au desertat 11, rămânând la finea anului numai 39. După naționalitate, 29 dintre ei sunt Maghiari (cu Jidani imprevună), 6 Germani și 4 „Valahi“, cum sunt numiți în programa oficială. Toți elevii au studiat numai sculptura în lemn; cursul pentru sculptura în piatră se va deschide în anul școlar viitor. Cursul se face în 4 ani. Condițiile de primire sunt: 12 ani impliniți și testimoniu despre absolvirea a cel puțin două clase gimnaziale, reale, sau civile.

Catastrofe. Din Finme se anunță, că cinci oameni s'au înecat în port. Casul s'a petrecut așa, că patru suboficieri și un matroz de pe vaporul „Budapesta“ plecând în oraș să chefulască, s'au întors s'era târziu pe o luntrișoră, care răsturnându-se, au căzut cu toții în apă dimpreună cu cei doi luntrași. Trei suboficieri și cei doi luntrași s'au înecat, cei-lalți numai cu greu au putut ajunge la vapor. — Un alt cas se vestese din Belgrad. Vaporul de persoane „Çar Nikola“ în drumul său pe la Porțile de fier isbindu-se de-o stâncă, n'a mai putut să-și continue calea. Un chelner s'a înecat, pasagerii dimpreună cu personalul vaporului au fost la timp mântuiți.

Un vagon de tren pierdut. Așa ceva, firește, e una din puținele rarități, de cari suntem obișnuiți să auzim, d'ar de întâmplat tot s'a întâmplat în America. Vagonele în America sunt automate și automobile și se împreună de sine cu celelalte. Așa s'a întâmplat, că unul din vagone scâpând din șinț, și unul din vagone desfăcut în chipul acesta în două părți s'a împreunat erăși de sine, fără să simtă cineva ceva, și numai după-ce trenul a sosit la locul destinațiunii sale, s'a observat cu grôză, că unul din vagone dispăruse.

Revisuirea procesului lui Isus Nazarinenu. Precum oțim în „N. Fr. Presse“, jidovii din Odessa au ținut mai zilele trecute o adunare, în care s'au ocupat în deosebi cu cestiunea Dreyfus. Cu această ocaziune un tânăr din cei mai cu dare de mână dintre ei a ținut un lung discurs, în care a căutat să documenteze, că triumful Jidovilor în afacerea revisuirii procesului căpitanului Dreyfus, le impune Jidovilor datorința irevocabilă, de a se gândi serios asupra unei nedrepte sentințe de morțe,

pronunțată acum 1898 de ani, și prin urmare de a revisui procesul lui Isus Nazarinenu. Deși Jidovii ortodocși au combătut vehement pe orator, ideile acestuia au produs atâtă însuflețire, mai ales în generațiunea mai tânără, încât la moment s'a constituit o societate specială cu scopul de a se ocupa mai serios cu noua idee, adoptând numele de „revisioniști“ spre deosebire de ceilalți.

Ensemblel Solymossy, care dă zilnic reprezentații în grădina otelului „Orient“ Nr. 1 cu program variat și amuzant, va da și des'ară o reprezentație. Ați pășesc pentru prima-ară renumita trupă rusescă *Novikoff*, compusă din cântăreți îmbrăcați în costum național rusec. Corurile à la Slaviansky ale acestei trupe au avut pretutindeni succes.

Sultanul și sioniștii. Conducătorii mișcării sioniste, al cărei scop, precum se știe, e să esopereze permisiunea pentru colonizarea tuturor Jidovilor în Palestina, și-au câștigat în timpul din urmă un puternic protector în persoana unuia din favoriții Sultanului. Cu toate acestea sultanul a respins în mod categoric cererea Sioniștilor, și acesta de t'ema, ca nu cumva Jidovilor, după-ce s'ar vedé în Palestina, să le vină și pofta de a restitui vechiul regat israelit. Sioniștii drept aceea și-au pus deocamdată pofta în cuiu pentru timpul, cât va mai trăi actualul sultan.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoți.

Dela adunarea despărțământului VIII (Deva) al Asociațiunii.

Ilia-Mureșană, 31 Iulie n. 1899.

La banchetul, ce a urmat după adunare, au fost peste 60 de tacâmuri; toate s'a ținut 3, și anume: d-l F. Hossu Longin directorul despărț., a tostat pentru înflorirea Asociațiunii și pentru comitetul central; d-l protopop local pentru d-l F. Hossu Longin, ca director al despărț. și pentru stimata sa soție, care ca presidentă a Reuniunii fem. rom. din com. Hunedórei încă muncese cu abnegațiune pentru înaintarea culturală a n'omului nostru; în urmă d-l N. Munteanu a tostat pentru Ilieși, cari s'au purtat atât de brav cu această ocaziune.

După banchet am avut plăcerea de a admira petrecerea țărânilor în curtea hotelului.

S'era a fost concert, la care a debutat și un cor compus din tinerimea studiosă din jur, între cari mulți teologi din Sibiu și studenți din Brașov, Deva etc. Concertul s'a deschis cu „Cântecul de jertfă“ de Beethoven, executat de cor. După aceea a urmat un solo de violină a d-lui I. Cl. Iuga, stud. abs. din Brașov, fiind acompaniat la pian de d-l G. Șorban, conservatorist în Viena.

Mult a plăcut publicului și cântecul „Cucuruz cu frunța 'n sus“ de G. Șorban, care la dorința publicului a fost repetat.

Culmea concertului a fost frumoasă „fantasiă pe motive românesce“ executată și compusă tot-odată de d-l Șorban. Executarea artistică și frumoasă a acestui punct din partea tinerului artist Șorban a fost răsplătită cu furtunoase aplauase din partea publicului și cu un frumos buchet de flori; ér d-l Șorban a trebuit să mai cânte două piese la dorința generală; quartetul executat după această compoziție a d-lui Șorban, încă a plăcut foarte mult publicului.

Declamațiunea serioasă a d-lor P. Vasilon și N. Némțu încă a succes; declamațiunea comică a d-lui S'erb însă a cam lăsat de dorit.

Prin quartetul „Sună buciul d'alarmă“ s'a încheiat concertul. D-l dirigent al corului, teologul Suiagă, s'a arătat ca un dibaci conductor de cor.

După concert a urmat dans, la care a fost o animație foarte mare. Cadrilul a fost dansat de peste 40 perechi și p'ote ar fi fost jucat și de mai multe, d'ar sala a fost prea mică și neacomodată pentru un public mare.

Intre dame am observat pe d-nele: Elena Pop Hossu Longin din Deva; P'errariu, Șorban, Orbonaș și F'arcas din Ilia; Leșnician din Dobra; Dragomir din Gurasada și altele. Dintre drăgălașele d-șore: Flora Șorban din Gherla; Victoria și Senesta Popovici, Cornelia Neamț din Leșnic; Agafia Ardelean Deva; Valeria Șinca, din Batiz, Constanța Papp, Silvia Muntean și M. Savoboda din Ilia; Constanța Danilă din Hunedóra; Aurelia Comloși din Dobra; Aurelia Luch din C'armăzenesc și altele pe cari nu mi-le-am putut însemna.

Nu mă pot depărta de pe aceste locuri, fără a exprima felicitările mele bravilor Români de pe Mureș, cari consci de originea lor măr'ată, au știut arăta străinilor, de ce e capabilă „Virtus Romana“. Bravo, fraților mureșeni!

Un Someșan.

Convocare.

Prin această se convocă adunarea cercuală ordinară a despărțământului X (Brad) al Asociațiunii, pe Duminecă în 1 (13) August a. c. în comuna R'iscea.

La această adunare sunt poștiți a participa membrii, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii acestei instituțiuni culturale.

Obiecte: 1. Deschiderea adunării la 10 $\frac{1}{2}$ ore în biserica gr. or. din loc. 2. Raportul comitetului. 3. Alegerea unei comisiuni pentru censurarea raportului. 4. Inscrierea de membri noi și încasarea taxelor dela membrii vechi și noi. 5. C'etirea disertațiunilor, cari sunt a-se însinua cu 2 zile înainte la directorul despărțământului. 6. Raportul comisiunii pentru censurarea raportului comitetului. 7. Alegerea celor 2 delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii din acest an, ce se va ține în orașul Deva. 8. Alte afaceri, ce cad în sfera de competență a adunării. 9. Dispozițiunea pentru verificarea protocolului. 10. Încheierea adunării.

Din ședința comitetului cercual, ținută în Brad la 17 (29) Iulie 1899.

Vasilie Damian, Georgiu P'ărau,
președinte. not. subst.

Mulțămită publică.

Lechința, 20 Iulie n. 1899.

Subscrisul, în numele comitetului bisericăi române gr. cat din Lechința-săsescă, mulțamește următorilor domni, cari au binevoit a suprasolvi cu ocaziunea petrecerii din Lechința, ținută în 16 Iulie n. c.:

Ioan T'niș înv'etător în Neț 20 cr., I. Leuca propr. Sâmbotelec 2 fl. 20 cr. G. Curteanu Bistrița 20 cr., A. Belteag 70 cr., familia Pop 60 cr., familia Pop, Visuia 10 cr., D-l Hevesi 10 cr., A. Măierian, Iuș 60 cr., I. Seidel notar, Lechința 20 cr., G. Fabricius 20 cr., Dr. Hedrich 20 cr., G'öbölös 20 cr., G'öbölös 20 cr., Rednic 20 cr., Suma 5 fl., 70 cr.

Asemenea mulțamește următorilor domni, cari au făcut oferte: T. Dumbrava 1 fl., Linkner Georg 1 fl., Dr. Tripou adv. în Bistrița 2 fl., Suma 4 fl.

Pentru orientarea On. public însemn, că venitul total a fost 84 fl. 90 cr., din care subtrăgându-se spesele de 43 fl. 27 cr., au rămas venit curat 41 fl. 63 cr.

cu deosebită stimă
Ciril Negruțiu,
preot gr. cat.

NECROLOG. Direcțiunea institutului de credit și economii „Lugoșana“ anunță cu durere, că membrul ei Vasile Biro, capelan gr. or. în Herendestu, a răposat în 20 Iulie v. c. — Fiă-i ț'ărâna ușoră!

ULTIME SCRILE.

Londra, 3 August. După cum se anunță din Apia, comisarii superiori ai Angliei, Americii și Germaniei au dat o proclamație, în care vestesc, că desființeză dignitatea regală

din Samoa și agendele regesci le va conduce un consiliu. Se va numi un guvernor, care însă se nu fiă supus nici uneia din cele trei puteri.

Bruxella, 3 August. În urma demisiunii cabinetului Peerboom s'a format un nou cabinet sub presidenția lui De Smet, care tot-odată a luat și portofoliul finanțelor. La rășboi e Tony, la externe Descamps, interne Nierbaert, justiție Theodor, agricultură Van der Bruggen și lucrări publice Coreman.

Paris, 3 August. „Intransigent“ anunță, că generalul Mercier a declarat înaintea unui ofițer de rang înalt, că Dreyfus va fi din nou os'endit. Mercier va dovedi vinovăția lui Dreyfus.

Rectificare. În primul nostru articol de ieri s'a străcurat o greșală de tipar în colona primă, alinea a treia, unde se dice: „cari... beneficiază de scutul și de optimismul ei“, în loc de: „cari... beneficiază de scutul și de sprijinul ei“.

DIVERSE.

Roseta holandesă. Câți-va membri ai conferinței din Haga au întreprins mai când era o excursiune la Haarlem. Atențiunea visitorilor a fost atrasă mai ales de o rosetă așezată de-asupra portalului unei locuințe cu aspect aristocratic. Și mai bătător la ochi a fost, că într-o stradă laterală aceleași rosete împodobiau porțile a două căsuțe cu exterior s'erăcacios, d'ar curat. Cercetându-se cauza acestei podobe curioase, un ț'eran bătrân le esplică domnilor streini, că e un vechi obicei holandes de a espune astfel de rosete înaintea casei, în care familia s'a sporit cu un nou membru, ca un fel de admonițiune pentru trecători și surugii, să nu conturbe cumva liniștea mititelului dinăuntru. Nici chiar executorii său neîndurații creditori n'au dreptul să calce pragul unei case cu rosetă. Roseta se p'ote depărta numai la nouă zile după nascere, la porunca doctorului, sau a m'osei.

Sg'arcitul păc'ălit. Într'una din foile engleze aflăm următoarea anecdotă hazliă: Un proprietar din Irlanda a at'ernat înaintea intrării unei splendide grădini o tablă cu inscripțiunea: „Acastă grădină o d'aruesc eu aceluia, care se simte deplin mulțămit“. Primul, care a cetit această inscripțiune, a fost un vecin al său, cunoscut ca sg'arcit în totă împrejurimea. „Decă nu pune altă condițiune“ își d'ise sg'arcitul satisfăcut, „grădina va fi fără indoală a mea“. Alergă apoi în fuga mare la posesorul grădinei și pretinse grădina, provocându-se la inscripțiunea de pe intrare. „Te simți așa-d'ară pe deplin mulțămit?“ îl întrebă posesorul. „Pe deplin“, răspunse avarul. „Eu unul tot nu cred“, i-se răspunse, „căci decă ai fi d-ta pe deplin mulțămit, n'ai umbra după grădina mea. Acum poți vedé însuși, că nu întrunesc condițiunea pusă de mine“. În contra acestei argumentațiuni sg'arcitul n'a mai avut nimic de obiectat, ci și-a luat rușinat catrafusele.

Voriațiune mohamedana. Tuan Seyd Mahomed ben Abdullah al Hadad din Singapore, s'a căsătorit mai când era deja a o sută șapte-spredecece oră. Bravul Tuan Seyd e acum în al șapte-deci și optălea an al etății sale și are un harem constător numai din 4 femei și 2 sclave, căci după legea lor, nu le e permis evlavioșilor Mohamedani să-și ț'ină mai mult de 4 femei. Bătrânului însă se pare, că îi place variațiunea, și pentru ca să nu ajungă în colisiune nici cu prescripțiile profetului, cum îi cădea la inimă vre-o fată mai frumoasă, se „divorță“ simplamente de una din cele patru femei, ce le avea. Urmând metoda aceasta, a ajuns să se căsătorească de atâtea ori în viață, cum numai Mohamedanii o mai potface.

**Dela Tipografia „A. Mureşianu”,
din Braşov,
se pot procura următoarele cărţi:**

Cărţi de rugăciuni şi predicii.

Anghira Mântuirii, cărticea de rugăciuni şi de cântări pentru mângăierea sufletescă a drept credincioşilor creştini, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un exemplar în părăşti tari coloraţi 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăriturul Sufletului, carte de rugăciuni şi cântări, întocmită pentru toate trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora” A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în părăşti tari coloraţi, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticea de rugăciuni şi cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai măşuroşi. Gherla, Tip. „Aurora” A. Todoran 1898. Un exemplar legat în părăşti tari coloraţi costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri şi laude înru onărea Preacuratei Fecioare Maria, pentru folosul şi mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui exemplar legat în părăşti tari coloraţi 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesti pe sărbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitar *Ioan Faniu*. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicii sunt favorabil apretiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrele şi iertăciuni pentru diferite cazuri de morţe, întocmit de *Ioan Faniu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţine vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de *Iustin Popfiu*, învăţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindând predicii frumoase pentru toate Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christie*. Conţine predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecele şi sărbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românesce din numărösele sale scrieri atât de mânduşe, instructive şi cu atâtă gust critice. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Scrieri economice:

Agrologia sau Agricultura generală de *Dr. G. Maior*, profesor la şcoala centrală de agricultură din Bucureşti. E cea mai bogată şi tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (araul, séménatul, gunoitul etc., etc). Conţine 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc). E o carte foarte mare, de 524 pag. şi costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotechnia sau Cultura specială a plantelor, scrisă tot de *D-l G. Maior*. Această carte se estinde pe 611 pagini, format mare şi conţine în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amăruntul soiul, modul de cultură, bollele şi vindecarea etc. pentru fii care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, săcară, orz, ovės, orez, mei, cucuruz, hrişcă, etc.); apoi mazere, linte, măzăriche, rapiţă, mac, şofran, hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă, hrén, curechi şi alte multe. Apoi diferitele plante de nutreţ, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreţ, diferitele compoziţiuni pentru fēnaşe şi păşuni artificiale etc. Alt capitol tracteză despre cultura fēnaşelor, altul irigaţiuni, altul despre păşuni etc. Preţul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.)

„Stupăritul”, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători şi pentru toţi iubitorii de acest mar al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 164 pag. format mare 8°. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de *Romul Simu*. Cu mai multe ilustraţiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Insoşirile de credit împreunate cu insoşiri de consum, de vëndare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de insoşiri, de *F. W. Raiffeinsen*. *Ediţiunea a V-a*. Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blăşii. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât seim, în literatura noastră de dincoace e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto.)

Cele mai de lipsă cunoscute despre Legea veterinară — o carte foarte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Cartea Plugarilor” sau povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de *Ioan*

Georgescu. Tracteză despre legumărit, gunoiu, lucrarea pământului, séménaturi, viierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, găitelor etc. Un exemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Această carte a eşit numai acum de sub tipar.

Vinuri din pome, de *Grinorie Halip*, prof. la şcoala agronomică din Cernăuţi. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicaţii şi învăţături amănunţite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin şi must din felurite pome; cari pome sunt mai bune pentru facerea vinului şi cum este a-se manipula vinul pentru a-ave gust bun etc. Preţul 20 cr. (prin postă 23 cr.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istoriile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric şi naţional, sunt scrise într-o limbă uşoră şi plăcută. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa”, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut-o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea momentului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d-lui *Axentie Severu*, veteranel nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răsunul la cartea neagră”**, cu un bogat adaus despre *arderea Aiudului*, se mai pot căpeta exemplare cu preţul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul”, tradiţiuni, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reşganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradiţiuni şi istorisiri din toate părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almăşianu”, schiţe biografice de *Ioan Popa*. Broşura această, atât de bine scrisă, prezintă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Răboiul pentru neatarnare, povestit pe înţelesul tuturor de *George Coşbuc*, este o carte nu numai cât se pōte de interesantă, bine scrisă şi atrăgătoare, dēr tot-odată şi cea mai efînă între cărţile românesce, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagini costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înţelesul tuturor”.

Vivia, sau Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoş*, preot şi pro-

fesor. Se vinde cu preţul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni”, naraţiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghe-robarbu*. Această interesantă naraţiune priveşte evenimentele din 1848—49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Românul în sat şi la ôste” Acesta este titlul unei noue cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteaganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, şi a apărut în Tipografia „Aurora” A. Todoran din Gherla. Se pōte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu” din Braşov cu preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto.)

Pentru comercianţi funcţionari şi toţi ômenii de afaceri, precum şi studenţi putem recomanda următoarele cărţi:

Manul de dreptul cambial, lucrat de *Ioan Socaciu*, profesor la şcoala română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe speşele „Albinei” şi e menită a face marî servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii poliţei. Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea duplexă de I. C. Panţu, prof. la şcoala comercială auperiără din loc. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atenţiune, pōte orî şi cine să înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondenţa comercială”, de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisori de informaţiuni, recomandăţiuni şi acreditive; scrisori în comerţul cu mărfuri, comisiune şi expediţiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede şi cupōne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni şi pe zile într’un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunţit, așa ca să fie înţelese de orî şi cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureşianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*

ANUNCIURI
(insertiuni şi reclame)

sunt a se adresa subscriisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.
Admi istr. „Gazetei Trans.”

Metasă-Ecru. Rochii pentru Ball fl. 8.65

până la fl. 42.75 cr. pentru întreaga haină, — Tussors şi Shatung-Pongees, precum neagră, albă şi colorată, mêtase-Henneberg dela 45 cruceri până la florini 14.65 cruceri metru — în cele mai moderne ţesături, colori şi deseneuri. — Particularilor li-se trimite franco şi liberate de vamă în casă. — **Mostre se trimite imediat la cerere.**
Fabricile de mêtăsuri ale lui G. Henneberg (liferant al Curţii c. şi r.) Zürich.

Cursul la bursa din Viene.
Din 3 August 1899.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de corōne ung. 4%	96.95
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.45
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale croate 4%	94.60
Bonuri rurale ungare-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	161.25
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	100.35
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de aur austr.	118.85
Losuri din 1860.	138.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	901.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	392.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	387.40
Napoleondori	9 57
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	120.47 1/2
Paris vista	47.72 1/2
Rente de corōne austr. 4%	100.05
Note italiene	44.45

Nr. 8251—1899.

PUBLICAŢIUNE

Socotela cassei orăşenesce pro 1898, dimpreună cu toate aclusele şi cu raportul comisiei examinătoare exmise de către reprezentanţa comunală orăşenescă, se află, în sensul §-lui 142. al art. de lege XXII din 1886, în decurs de 15 zile i. e. din 31 Iulie până inclusive 14 August a. c. în biroul comptabilităţii orăşenesce spre examinare din partea fie-cărui.

Fie-carei contribuitor de dare i stă în drept ca în contra acestei socoteli să-şi aşternă până în 14 August a. c. subscrisului magistrat eventualele observaţiuni.

Braşov, 30 Iulie 1899.
658.1—1. Magistratul orăşenesc.

Cursul pieţei Braşov.
Din 4 August 1899.

Sanenota rom.	Cump. 9.38	Vënd. 9.40
Argint român.	Cump. 46 1/2	Vënd. 47
Napoleond'orî.	Cump. 9.52	Vënd. 9.55
Galbeni	Cump. 5 60	Vënd. 5.65
Ruble Rusesce	Cump. 126.	Vënd. 127
Mărci germane	Cump. 58.50	Vënd. 59.55
Lire turecesce	Cump. 10.71	Vënd. 10.79
Rons.fonc. Albinu	101.—	Vënd. 5% 101.50

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai cerbiciose la stomach şi pantece, în contra cărceilor şi acrolei la stomach, constipaţiunei cronice, suferinţei de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor şi a celor mai diferite bōle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încōce. — Preţul unei cutiioriginale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificaţiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire şi cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul şi sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinā durerile de soldină şi reumatism şi a altor urmări de recēla. Preţul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii şi dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea raţională a pielii, cu deosebire pentru copii şi adulţi. Preţul unei bucatii 20 cr. Cinci bucatii 90 cr. Fie-care bucată de sapun pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,**
c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9.
Comande din provinciă se efectuează giinic prin rambursă postală.
La depozite să se cēră anmuit preparatele provădute cu iscălitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite în Braşov: la d-nii farmacişti Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellmen şi engros la D. Eremia Nepoţii, Teutsch & Tartler.